

STATSUTSKOTTETS UTLÅTANDE

29/1998 rd

Regeringens proposition med förslag till ny Regeringsform för Finland

Till Grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Grundlagsutskottet begärde genom en skrivelse av den 10 mars 1998 utlåtande av statsutskottet om regeringens proposition 1/1998 rd med förslag till ny Regeringsform för Finland i fråga om lagförslagens 90 §.

Behandling i delegation

Ärendet har beretts i statsutskottets förvaltnings- och granskningsdelegation.

Sakkunniga

Förvaltnings- och granskningsdelegationen har hört

- ordföranden för kommittén Grundlag 2000, justitiekansler Paavo Nikula
- generalsekreterare Seppo Tiitinen och biträdande generalsekreterare Jouni Vainio, riksdagen
- kanslichef Kirsti Rissanen och specialrådgivare Tuula Majuri, justitieministeriet
- understatssekreterare Juhani Kivelä och regeringsrådet Raija Isotalo, finansministeriet
- inspektionsrådet Matti Mattila, jord- och skogsbruksministeriet
- revisionsrådet Antti Lehtonen, inrikesministeriet
- överinspektör Raili Luomansuu, handels- och industriministeriet

- ordföranden för statsrevisorerna Lauri Metsämäki
- vice ordföranden för statsrevisorerna Oiva Savela
- inspektionsrådet Mauri Lehmusto och överinspektör Kaj Laine, statsrevisorernas kansli
- generaldirektör Tapio Leskinen, Statens revisionsverk
- generaldirektör Jukka Wuolijoki, Statskontoret
- chefen för den interna revisionen Päivi Pesola, Neste Oy
- direktör Erkki Pitkänen, Luftfartsverket
- ekonomidirektör Olli Lindblad, Fonden för Finlands självständighet — SITRA
- ordförande Ossi Lantto, Riksdagens tjänstemannaförening
- ordförande Heikki Vaakanainen, Riksdagens fackavdelning
- vice ordförande Vesa Koivunen, Valtiontalouden tarkastusviraston virkamiesyhdistys, VTVVY rf
- ordförande Tomi Hytönen, Valtiontalouden tarkastusviraston henkilöstöjärjestö/Akava
- professor Arvo Myllymäki, Tammerfors universitet.

Biträdande professor Pertti Eilavaara vid Lapplands universitet har lämnat ett skriftligt utlåtande.

PROPOSITIONEN

Den föreslagna 90 § innehåller grundläggande bestämmelser om tillsynen över statshushållningen och revisionen samt om statsrevisorerna och statens revisionsverk. Paragrafen ersätter 71 § i den gällande regeringsformen.

Enligt förslaget övervakar riksdagen statshushållningen och iakttagandet av statsbudgeten. Riksdagens övervakning sträcker sig således både till statens budgethushållning och till stats ekonomin i övrigt.

För den parlamentariska övervakningen av statshushållningen skall riksdagen inom sig välja statsrevisorer. Till statsrevisorer skall således fortsättningsvis väljas riksdagsledamöter som för närvarande. Statsrevisorernas antal skall inte längre bestämmas i grundlag.

Enligt 2 mom. finns för tillsynen över statshushållningen och iakttagandet av statsbudgeten statens revisionsverk, som är oavhängigt. För närvarande lyder revisionsverket under finansministeriet enligt 1 § lagen om revision av statshushållningen (967/1947). Föreslagna 2 mom. möjliggör olika administrativa lösningar för revisionsverket. Vid beredningen av propositionen har man kommit till att det inte finns förutsättningar att genom bestämmelser i regeringsfor-

men avgöra revisionsverkets administrativa ställning förrän man har nått en helhetslösning angående lagstiftningen om revisionsverkets ställning och uppgifter. Lagrummet låter det således bero av en vanlig lag hur revisionsverkets organisatoriska ställning ordnas.

Föreslagna 2 mom. förutsätter att revisionsverket är oavhängigt. I motiveringen till propositionen konstateras att till oavhängighet bland annat hör att revisionsverket skall kunna utföra sin uppgift oberoende och opartiskt, i synnerhet i förhållande till dem som granskas, det vill säga närmast den verkställande makten, men också i förhållande till lagstiftare och politiska intresssfärer. Revisionsverket måste självständigt kunna fatta beslut om sina mål för verksamheten, objekten och tidpunkterna för revisionen samt om hur revisionen utförs.

I 3 mom. finns en bestämmelse om statsrevisorernas och statens revisionsverks rätt att få upplysningar. Den föreslagna bestämmelsen säkerställer på grundlagsnivå statsrevisorernas och statens revisionsverks rätt att av samtliga övervakningsobjekt få de upplysningar som de behöver för att sköta sitt uppdrag.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

En omorganisering av den externa revisionen av statshushållningen har utretts i flera olika sammanhang. Framför allt har det varit fråga om att överföra revisionsverket till riksdagen, men också andra organisatoriska lösningar har föreslagits. Statsutskottet har bedömt frågan i flera betänkanden (t.ex. StaUB 24/1992 rd, StaUB 29/1992 rd, StaUB 45/1992 rd, StaUB 20/1993 rd, StaUB 99/1994 rd och StaUB 7/1997 rd).

En av riksdagens talmanskonferens tillsatt kommission för utvecklande av revisionen av statshushållningen 95 (Riksdagens kanslis publikation 3/1996) föreslog att vid riksdagen skulle inrättas en revisionsenhet bildad av statsrevisorernas kansli och statens revisionsverk. Kommit-

tén Grundlag 2000 föreslog i sitt betänkande (KB 1997:13) enhälligt att i regeringsformen tas in en bestämmelse om att revisionen skall skötas av statens revisionsverk i anknytning till riksdagen. Kommittén ansåg att en överföring av revisionsverket till riksdagen skulle stärka riksdagens ställning som utövare av budgetmakten samt resurserna för parlamentarisk kontroll liksom även den externa revisionens oavhängighet. Senast har frågan utretts av en av finansministeriet tillsatt arbetsgrupp för organisering av revisionen och övervakningen av statshushållningen, som i sin promemoria (finansministeriets promemoria 29/1997) inte kunde enas om revisionsverkets administrativa ställning. Arbetsgruppen skisserade upp två alternativa lösningsmodeller

(de s.k. A- och B-alternativen). Båda alternativen baserade sig på en oavhängig extern revision av statshushållningen.

Nuläge, reformbehovet

Statsutskottet konstaterade i sitt betänkande StaUB 99/1994 rd om rdm. Mattilas m. fl. lagmotion (LM 108/1994 rd) bland annat att riksdagens ställning har förändrats avsevärt under de senaste åren. Riksdagens statsfinansiella makt har minskat samtidigt som regeringens verkställande makt har accentuerats. I samband med budgetreformen i början av 1990-talet fick statsbudgeten en mera summarisk struktur. En stor del av statens ekonomi finns numera utanför budgeten. I och med att antalet fonder som står utanför budgeten har vuxit blir det svårare att kontrollera statsekonomin som helhet. Fonderna innebär samtidigt ett undantag från principen om att budgeten skall vara fullständig. Statliga verk och inrättningar har bolagiserats och ombildats till affärsverk, och därigenom har den ekonomiska styrningen av dem kommit utanför budgeten. I statsförvaltningen har man gått över till resultatstyrning, centralförvaltningen har rationaliserats och befogenheter har förts över till distrikts- och lokalförvaltningen. Normstyrningen har avreglerats och kommunernas statsandelssystem har reformerats. Förutom att de ovan nämnda ändringarna har minskat riksdagens budgetmakt har de ökat statshushållningens externa revisions betydelse och riksdagens behov av aktuell information om skötseln av statshushållningen. Ändringarna påverkar också innehållet i revisionsresultaten; granskningen av statshushållningens ändamålsenlighet har lyfts upp vid sidan av laglighetsgranskningen.

Revisionen av statshushållningen utgörs idag av parlamentarisk övervakning utförd av statsrevisorerna, som riksdagen valt inom sig, av administrativ revision utförd av statens revisionsverk, som lyder under finansministeriet, samt av ämbetsverkens och inrättningarnas interna revision.

Vid sidan av lagstiftnings- och budgetmakten är den parlamentariska övervakningen av förvaltningen en central uppgift för riksdagen. För

den är revisionen av statshushållningen en viktig möjlighet att realisera det parlamentariska ansvaret. Avsikten med den granskning som utförs av de av riksdagen valda statsrevisorerna är att trygga riksdagens budgetmakt genom att granska regeringens åtgärder vid skötseln av statshushållningen och iakttagandet av statsbudgeten. Övervakningen är sålunda parlamentarisk och efterhandskontroll gäller huvudsakligen åtgärder som redan vidtagits. Den parlamentariska kontrollen i sin nuvarande form riktar sig huvudsakligen till statshushållningens allmänna tillstånd och skötseln av den. Kontrollen och valet av kontrollobjekt baserar sig på statsrevisorernas parlamentariska ställning och erfarenhet. Resultaten av revisionen bör också tjäna parlamentets behov som beslutsfattare och mottagare av information.

Statsrevisorerna övervakar för närvarande statsekonomin såväl från laglighetssynpunkt som från ändamålsenlighetssynpunkt. Statsrevisorerna fungerar vid behov som nationell samarbetspartner till Europaparlamentets budgetkontrollskott.

Statens revisionsverk är för närvarande det enda ämbetsverk under regeringen som det finns bestämmelser i grundlagen om. Revisionsverket skall granska lagligheten och ändamålsenligheten i skötseln av statshushållningen och iakttagandet av statsbudgeten. Verkets granskning omfattar vid sidan av regeringen underlydande förvaltning statsrådets agerande som utövare av den verkställande makten. Dess inspektioner tjänar utöver regeringen också riksdagen genom statsrevisorerna. Verket skall tillställa statsrevisorerna och finansministeriet alla de uppgifter och handlingar om sin verksamhet som dessa behöver för sina uppgifter. Det fungerar också som nationell samarbetsmyndighet till Europeiska gemenskapens revisionsrätt.

Statens revisionsverk har också skyldighet att med vissa undantag delta i utvecklingen av statliga myndigheters och inrättningars interna revision och vid behov ge dem anvisningar om den interna revisionen. Denna uppgift bör förstås mot bakgrunden av att resultaten från den interna revisionen används för den externa revisionen.

Kommissionen för utvecklande av revisionen av statshushållningen 95 konstaterade att ett centralt problem i dagens revisionssystem är att tonvikten i revisionen av statshushållningen ligger på revisionsverkets externa revision och inte på den parlamentariska kontrollen, vilket beror på tudelningen och olika resurser för statsrevisorerna och revisionsverket. Den externa revisionen har idag ordnats på ett sätt som inte tillräckligt beaktar riksdagens ställning som utövare av budgetmakten och som ett organ med ansvar för statsekonomin. Dagens parlamentariska övervaknings- och granskningssystem ger inte riksdagen tillräckligt information vid rätt tidpunkt om hur budgetmakten de facto utövas när statsbudgeten realiseras och iakttas, ej heller om förvaltningens åtgärder. Riksdagens budgetmakt kan alltså inte anses vara fullständig, eftersom riksdagen inte har tillräckliga möjligheter att effektivt övervaka hur statsbudgeten genomförs. Revisionsverket producerar i första hand granskningssinformation för regeringen, varför granskningresultaten inte är tillräckligt nyttiga med tanke på riksdagens kontrollmakt.

Kommissionen konstaterade att ett annat problem är att revisionsverkets ställning under finansministeriet inte kan anses vara sådan att dess granskningsverksamhet kan anses uppfylla kravet på också formell oavhängighet i förhållande till av dem som granskas. Enligt rekommendationerna från INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions) utgör en oavhängig ställning grunden för den högsta revisionsenhetens verksamhet, vilket garanterar att den information som enheten producerar är opartisk och användbar. Oavhängigheten kan anses realiseras bäst då den högsta revisionsenhet som utför extern revision har placerats utanför den verkställande makten.

Statsrevisorerna

Enligt statsutskottet medför förslaget 90 § 1 mom. ingen ändring i statsrevisorernas nuvarande ställning och uppgifter. Statsrevisorernas och deras kanslis arbete fortsätter även under den nya regeringsformen enligt den parlamentariska traditionen sedan 1920. Den parlamentariska kontrollen förutsätter att statsrevisorerna har till-

räckliga och trovärdiga egna resurser för sitt uppdrag.

Övervakning som utförs av statsrevisorerna är allmänna och mera omfattande än revisionsverkets granskningsverksamhet. Statsrevisorernas verksamhet kan sålunda inte ersätta statens revisionsverk eller tvärtom. Även om laglighetsaspekten ingår i statsrevisorernas verksamhet gäller den parlamentariska kontrollen i sista hand ändamålsenligheten i statens verksamhet.

Utskottet anser att det är viktigt att bibehålla statsrevisorsinstitutionen även i fortsättningen och att kontrollen är parlamentarisk endast om den leds från folkrepresentationen. Tryggade påverkningsmöjligheter för riksdagen och en funktionell självständighet för statsrevisorerna kan även i framtiden utgöra en fungerande helhet. Statsrevisorerna, som utses av riksdagen, förankrar granskningsverksamheten i det politiska beslutsfattandet.

Utskottet understryker vikten av att statsrevisorerna är självständiga och har egen beslutanderätt också under den nya regeringsformen. Kravet på oavhängighet i propositionen gäller på samma sätt statsrevisorerna. I praktiken betyder detta att den operativa och administrativa ledningen av den parlamentariska kontrollen skall stå under statsrevisorernas egen övervakning och lyda under deras beslutanderätt. Statsutskottet anser att detta också bör avspeglas i beredningen av en ny instruktion för statsrevisorerna.

I den nya instruktionen bör också finnas en bestämmelse om statsrevisorernas berättelser. Enligt utskottet kan nuvarande praxis med en regelbunden berättelse eller en särskild berättelse av synnerliga skäl i princip anses vara tillfredsställande. Frågan om hur statens revisionsverks berättelser skall delges riksdagen måste lösas särskilt. Statsrevisorernas rätt att få upplysningar tas upp nedan.

Revisionsverkets ställning och uppgifter

I lagförslaget 90 § 2 mom. finns inget förslag om revisionsverkets ställning. Som ovan konstaterats ger det föreslagna 2 mom. möjlighet till olika administrativa lösningar för revisionsverket. Utskottet konstaterar att motiveringen till propositionen är säregen eftersom det där heter att det

inte finns förutsättningar att genom bestämmelser i regeringsformen avgöra revisionsverkets administrativa ställning förrän man har nått en helhetslösning angående lagstiftningen om revisionsverkets ställning och uppgifter. Statsutskottet anser att det administrativa avgörandet om revisionsverkets ställning uttryckligen skall fattas i samband med behandlingen av regeringsformen. Det finns tillräckligt med utredningar till underlag för ett avgörande.

Med beaktande av utredningarna och riksdagens ställningstaganden är det bästa alternativet enligt statsutskottet att det för tillsynen över statshushållningen och iakttagandet av statsbudgeten vid riksdagen skall finnas ett statligt revisionsverk, som är oavhängigt. Utskottet utgår alltså från det så kallade B-alternativ som föreslagits av arbetsgruppen för organisering av revisionen och övervakningen av statshushållningen. Budgeten för revisionsverket skall ingå i riksdagens budget. Revisionsverkets generaldirektör skall utses av riksdagens plenum på förslag som beretts av statsrevisorerna.

Om revisionsverkets ställning och uppgifter skall bestämmas i lag. I motsats till regeringens förslag anser utskottet att det bör konstateras i 90 § 2 mom. att utöver uppgifterna skall också revisionsverkets ställning bestämmas i lag. I lagen bör bestämmas vad uttrycket "vid riksdagen" innebär. Hela regelverket om revisionsverket kan samlas i en lag, anser utskottet.

Med stöd av vad som ovan anförts föreslår utskottet att 90 § 2 mom. får följande lydelse:

"Vid riksdagen finns för tillsynen över statshushållningen och iakttagandet av statsbudgeten (utesl.) statens revisionsverk, som är oavhängigt. Närmare bestämmelser om revisionsverkets ställning och uppgifter utfärdas genom lag."

Det förfarande som utskottet föreslår säkerställer att både riksdagen och statsrådets behov beaktas vid organiseringen av revisionsverkets ställning och uppgifter.

Revisionsverkets oavhängighet

Utskottet anser att också de internationella krav som ställs på den externa revisionens oavhängighet stöder en överföring av revisionsverket till riksdagen. Genom överföringen förstärks såväl

riksdagens ställning som utövare av budgetmakten och dess möjligheter att få tillräckligt med aktuell information om skötseln av statsekonomin som samarbetet mellan den parlamentariska revisionen och den externa revisionen.

Det faktum att revisionsverket skulle finnas vid riksdagen tryggar den externa revisionens administrativa oavhängighet. Även den funktionella oavhängigheten är en ovillkorlig förutsättning för en granskning med objektiva iakttagelser och rapporter som mål. Inte ens god yrkesskicklighet eller yrkeserfarenhet minskar de risker som en avhängig granskningsverksamhet medför. Både den administrativa och den funktionella oavhängigheten bör klart framgå av lagen om revisionsverket, anser utskottet.

Utskottet anser att det är viktigt att revisionsverkets ställning är både formellt och faktiskt oavhängig. Till oavhängigheten hör bland annat att revisionsverket utför sitt uppdrag oavhängigt och opartiskt speciellt i förhållande till dem som granskas. Verket bör kunna fatta självständiga beslut om målen för verksamheten, objekten och tidpunkterna för revisionen samt om hur revisionerna utförs.

Statsutskottet anser att det vid den fortsatta beredningen bör utredas — med tanke på verkets oavhängighet — om det är möjligt att trygga riksdagen och statsrådet en lagstadgad begränsad rätt att föreslå granskningsobjekt för revisionsverket.

Enligt utredning till utskottet har oavhängigheten flera dimensioner, genom vilka den kan bedömas. När det gäller den organisatoriska ställningen är det bland annat fråga om varifrån verket får sina medel, vem som svarar för utnämningen av de högsta tjänstemännen och verkets ställning med tanke på den administrativa styrningen. Den funktionella oavhängigheten är till exempel oavhängighet från politiska maktutövare i den egentliga verksamheten, rätt och skyldighet att till och med kritiskt bedöma granskningsobjekt och vara objektiv i förhållande till dessa. Det gäller också det rättsliga ansvaret och skyldigheten att efterleva verksamhetsprinciper och etiska regler på området, till exempel i umgänget mellan revisionsverkets och revisionsobjektets tjänstemän.

Kontrollmaktens omfattning och rätt att få upplysningar

Av motiveringen till propositionen framgår att riksdagens övervakning sträcker sig både till statens budgethushållning och till statsekonomin i övrigt. Övervakningen omfattar således de statliga ämbetsverken och inrättningarna, fonderna, statens affärsverk och industriföretag, aktiebolagen med statlig majoritet, statsunderstöden och övriga statliga stödåtgärder samt medelsöverföringarna mellan Finland och Europeiska unionen. Däremot sägs det ingenting i motiveringen till propositionen om granskningsverksamhetens omfattning. Av förarbetena till propositionen kan man dra den slutsatsen att revisionsverkets granskningsverksamhet kommer att ha samma omfattning som nu.

Utskottet har ytterligare särskilt utrett problematiken med kontrollmakten i fråga om aktiebolag med statlig majoritet. Statsrevisorernas tillsyn och statens revisionsverks granskningsverksamhet kan omfatta endast sådana aktiebolag med statlig majoritet där staten äger mer än 50 procent. I det avseendet föreslås inga ändringar. Kontrollmakten håller dock på att minska genom att staten i allt större utsträckning avser att avstå från att vara majoritetsdelägare. Också borsreglerna och aktiebolagslagen begränsar granskningen av aktiebolag. Utskottet anser att riksdagens behov av upplysningar i det avseendet skall beaktas när den nationella lagstiftningen och EU-lagstiftningen revideras.

I 3 mom. tryggs rätten för statsrevisorerna och statens revisionsverk att få upplysningar. Bestämmelsen ersätter 71 § 2 mom. i den nuvarande regeringsformen, som gäller enbart statsrevisorernas rätt att få upplysningar. Enligt den nuvarande bestämmelsen stadgas det genom lag om rätten att få uppgifter av andra än myndigheter. Förslaget utgår från att det redan i regeringsformen måste säkerställas statsrevisorerna och statens revisionsverk rätt att av samtliga övervakningsobjekt få de upplysningar som de behöver för att sköta sitt uppdrag. Utskottet omfattar motiveringen till propositionen om att rätten att få upplysningar är en nödvändig förutsättning för att övervakningen skall vara effektiv och att det därför är motiverat att ta in bestämmelser om

saken i grundlagen. Bestämmelser om statsrevisorernas och statens revisionsverk rätt att få upplysningar finns också i vissa speciallagar såsom det konstateras i propositionen.

Med stöd av erhållen utredning konstaterar utskottet att rätten att få upplysningar sällan har lett till problem i praktiken. Eventuella problem har hängt samman med vad som avses med uppgifter. Uppgifter avser i den föreslagna formen också uppgifter som myndigheten är skyldig att bereda, bearbeta eller annars skaffa över sin verksamhet även om denna inte egentligen skulle samla uppgifter. Rätten att få upplysningar har också allmänt ansetts omfatta handlingar; rätten att få tillgång till dokument är i detta avseende en del av myndighetens rätt att få upplysningar och är snävare än den. Utskottet konstaterar att för närvarande är det bara utskotten och statsrevisorerna inom riksdagen som har rätt att från förvaltningen få nödvändiga handlingar och uppgifter och granska förvaltningen.

Utveckling av den interna revisionen

Ministerierna har rätt att få önskade upplysningar och handlingar av underlydande verk och inrättningar samt att utfärda föreskrifter om den interna revisionen. Ministerierna har dock inte någon generell rätt att granska förvaltningar som lyder under dem. Ett ministerium kan sålunda inte koncentrera den interna revisionen inom sitt förvaltningsområde. Statsrådet eller ministerierna har inte hittills sett något behov att samordna den interna revisionen under statsrådet.

Arbetsgruppen för organisering av revisionen och övervakningen av statshushållningen konstaterade att situationen inom den interna revisionen för närvarande är i genomsnitt otillfredsställande. Bristen påverkar verksamhetsförutsättningarna för både den externa revision som statens revisionsverk ansvarar för och den parlamentariska kontroll som ankommer på statsrevisorerna. Eftersom en ändamålsenlig intern revision är en förutsättning för en systematisk extern revision är det skäl att fästa uppmärksamhet vid frågan, även om den inte direkt ansluter sig till den aktuella 90 § i regeringsformen.

Det finns drygt 100 räkenskapsverk inom statsförvaltningen, och enligt utredning finns det

interna revisorer i 25 av dem. I de övriga verken realiseras övervakningsskyldigheten genom en intern kontroll eller också fästs ingen uppmärksamhet alls vid övervakningen. Utskottet anser att det ankommer på den interna revisionen att framför allt genom rådgivning och granskningar förebygga fel, oegentligheter och icke-önskade förfaranden samt lämna ledningen initiativ och förslag till utveckling av verksamheten genom att tillställa fakta.

Avsikten är att i regeringsformen bestämma om den externa revisionen. De reformer som genomförts och som är aktuella inom statsförvaltningen och speciellt de nya skyldigheter som EU-medlemsskapet medför till exempel i strukturfondernas medelsanvändning och övervakningen av denna talar för att bestämmelserna om den interna revisionen upphöjs till lagnivå. Redan med tanke på möjligheterna att utveckla resultatstyrningen anser statsutskottet det vara klart att flera statliga myndigheter än för närvarande måste utveckla sin interna revision. Det behövs inget nytt övervakningssystem, utan de nuvarande resurserna för övervakningen bör riktas rätt och i övrigt ge garantier för tillräckliga verksamhetsförutsättningar för myndigheternas inre revision, anser utskottet.

Andra iakttagelser

Lagförslagens 90 § om tillsynen över statshushållningen och revisionen har placerats mellan bestämmelserna om godkännande av villkoren för statliga anställningsförhållanden och om Finlands Bank. Därefter kommer ytterligare en bestämmelse om statens egendom; också den är föremål för tillsyn och revision. Utskottet uppmanar grundlagsutskottet att ytterligare överväga placeringen av bestämmelsen om tillsynen och revisionen i regeringsformen.

Som ovan konstaterats omfattas också medelsöverföringarna mellan Finland och Europeiska unionen av 90 §, som gäller övervakningen av statshushållningen och iakttagandet av statsbudgeten. Om statens revisionsverk skulle finnas vid riksdagen skulle det uppenbart vara påkallat att utreda i vilka sammanhang statsrevisorerna och i vilka sammanhang revisionsverket skall fungera som samarbetsmyndighet i förhållande

till olika EU-organ i frågor som gäller medelsanvändningen. Då blir det aktuellt att överväga om lagen om rätt för statsrevisorerna och statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskapen (353/1995) bör ändras.

Arbetsgruppen för organisering av revisionen och övervakningen av statshushållningen listade de frågor som åtminstone bör utredas vid den fortsatta beredningen:

- revisionsverkets förhållande till den information som riksdagen och statsrådet behöver,
- behovet att ändra lagen och förordningen om revisionsverket med tanke på omorganiseringen, kravet på oavhängighet och riksdagens och statsrådets behov av information,
- trygga befogenheter för revisionsverket till upplysningar och granskning,
- tillämpningen av den allmänna förvaltningslagstiftningen (bland annat lagen om förvaltningsförfarande, offentlighetslagstiftningen) på revisionsverket,
- utnämningen av den högsta ledningen för revisionsverket, mandatperioden och rätten att kvarstå i tjänst samt
- tjänstemannalagstiftning som skall tillämpas på personalen vid revisionsverket och övergångsarrangemang.

Statsutskottet konstaterar att vid sidan av lagstiftningen om revisionsverket bör också instruktionen för statsrevisorerna revideras. Redan innan beredningen av dessa bestämmelser inleds måste det på en principiell nivå lösas hur statsrevisorernas och statens revisionsverks inbördes förhållanden skall organiseras. I det här sammanhanget är det också skäl att granska revisionsarbetets principiella linjer och de problem som ansluter sig till informationen till riksdagen. De principiella linjerna bör beredas i samarbete mellan statsrevisorerna och statens revisionsverk, anser utskottet. Det brådskar med den fortsatta beredningen, varför man bör komma överens om de centrala principerna så fort som möjligt.

Statsutskottet finner det viktigt att representeranter för personalen från både statsrevisorerna och statens revisionsverk deltar i den fortsatta beredningen.

Utlåtande

Statsutskottet anför vördsamt som sitt utlåtande

*att grundlagsutskottet bör beakta det som
anförs ovan.*

Helsingfors den 11 juni 1998

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Pirjo-Riitta Antvuori /saml
Bjarne Kallis /fkf
Håkan Malm /sv
Arja Ojala /sd
Kimmo Sasi /saml
Oiva Savela /saml
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd

Jukka Vihriälä /cent
Jorma Vuorensola /vänst
suppl. Hannu Kemppainen /cent
Lauri Metsämäki /sd
Tuija Maaret Pykäläinen /gröna
Matti Saarinen /sd
Kari Uotila /vänst.
Markku Vuorensola /cent.